

Kinder- en Jeugdboeken

Zondagsschoolboekjes

Recensie

Auteur: H. te Merwe

Titel: Om vrijheid

Druk: 1

62 blz.

G.K.C.O. 8 z.p. 35 cent, gec. 45 cent. "Om Vrijheid" is een even leerzaam als pakkend verhaal, handelend over den eersten kruistocht. Daaraan neemt ook de lijfeigene Gerolf Borre deel, om voor zichzelf de vrijheid te verwerven en bovendien schatten te veroveren, waarmee hij zijn ouden vader kan vrijkoopen. Door den omgang met den monnik Bernardus leert Gerolf erkennen, dat niet maar zijn vrijheid en het losgeld voor zijn vader (hoe mooi ook!) het doel mogen zijn. Waarlijk Christen zijn en gehoorzaam aan den heiligen Vader en dan: vrij zijn van de zonden en de zondesschuld, dat moet hoofddoel wezen! Na ernstig gewond te zijn herstelt Gerolf en helpt Jeruzalem veroveren. Echter zonder de begeerde buit te verkrijgen, om daarmee zijn vader vrij te koopen. Dan gaat hij meer bidden en verlangt die buit niet meer in de eerste plaats. Ten slotte komt de laatste slag bij Askalon: onverwachts verovert hij een schitterend gewaad. Dit, verkocht, brengt hem toch nog de verlangde buit. Dan gaat hij terug, velen achterlatend onder de dooden, en koopt zijn vader vrij. Om samen zich te verblijden in de hoogere vrijheid, in Christus. Deze avonturen worden mooi verteld; in de beschrijving van de verschrikkingen van den oorlog is de auteur prijzenswaardig sober gebleven. Maar hier heerscht een spelling-anarchie die ergerlijk is. In hoofdstuk 6 wordt de vierde-naam-vals-n 14 maal weggelaten en 19 maal gebruikt. Bovendien is de correctie slordig. Wij hebben voorts, bij alle waardeering, nog de opmerking, dat de schrijver niet iets vertelt van de beteekenis en de gevolgen der kruistochten. Er is in 1212 zelfs een geheel mislukte kinderkruistocht geweest. Hierdoor zou het instructief element zijn versterkt. Welk een verschil tusschen de lijfeigenen van toen, die naar vrijheid dorstten, en de arbeiders van thans, die in de vrijheid zwemmen, en almeer valsche vrijheid najagen. Misschien had ook daarop gewezen kunnen worden. Overigens geeft dit boekje kostelijk aan, met wat moeilijkheden de kruisvaarders hadden te vechten. De illustraties zijn van een vakman. Wij bevelen ook om zijn uitnemend Christelijke strekking, dit boek hartelijk aan; 't is voedzame kost, die het bloed van de jeugdige lezers stalen kan.

Boekbeoordeling van Kinderlectuur voor de Zondagsschool door de Commissiën van "Jachin", 1931

Auteur: H. te Merwe

Titel: Om vrijheid

Druk: 1

62 blz.

Leeftijd boven 12 jaar. Een vlot geschreven historisch verhaal uit den tijd der Kruistochten. Een jong lijfeigene, Gerulf, trekt met het kruisleger van Godfried van Bouillon mede om de vrijheid voor zich en zijn vader te verkrijgen. Een monnik, Vader Bernardus, doet hem verstaan dat er een vrijheid is, begeerlijker en van oneindig grooter waardij, de vrijheid in Christus, de verlossing van de zonde. Dat is mooi. Ongetwijfeld waren er zulke monniken. Een goed boek voor onze oudere jongens. Een tikje weemoedig. Maar daarom misschien des te spannender. Een enkele kantteekening: Al te veel wordt

voorgesteld, alsof het grootste deel der kruislegers optrok in het geloof en de rest uit zucht naar vrijheid. Maar de werkelijkheid is: Er waren er, die uit edele beweegredenen meetrokken. De benden gespuis en geboefte waren ontstellend. En als de Kerk der middeleeuwen uit het geloof had geleefd, zou de beweging der Kruistochten nimmer zijn geboren. Want dan zou de Kerk hebben verstaan, dat we wel met het zwaard voor een aardsch koninkrijk strijden, maar dat de Kerk overwint in de kracht des geloofs.

Boekbeoordeling van de Ned. Hervormde Zondagsscholenbond op Geref. Grondslag, 1931

Auteur: H. te Merwe

Titel: Om vrijheid

Druk: 2

62 blz.

Jongens- en meisjesboek; geschikt voor een leeftijd van $\hat{A}, \hat{A} \pm 11-14$ jaar; Kerkgeschiedenis. Korte inhoud: Gerolf, een jonge lijfeigene van heer Albracht, wordt door een monnik aangevuurd met het Kruisleger van Godfried van Bouillon op te trekken naar Jeruzalem. Het was een moeilijke en gevaarlijke tocht, doch de gedachte naar vrijheid was zijn hoofddoel. Op spannende wijze wordt dan de tocht beschreven. Een monnik, Bernardus, bemerkt, dat niet de bevrijding van het heilige graf het hoofddoel is bij Gerolf, doch zijn eigen vrijheid. Niet Godes, maar voor eigen zaak begeerde hij te strijden. Hierover wordt hij door Bernardus onderhouden en doet hem verstaan dat de vrijheid in Christus begeerlijker en oneindig groter en heerlijker is, n.l. de vergeving der zonde. Algemeene op- of aanmerkingen: Een goed boekje. Ziet er zeer fleurig uit en de inhoud is goed. Rondom de historische feiten is het verhaal goed opgebouwd, met een naar Christus heen wijzend karakter. Conclusie: Aanbevolen voor Z.S.

Boekbeoordeling van de Ned. Hervormde Zondagsscholenbond op Geref. Grondslag, 1935

Auteur: H. te Merwe

Titel: Om vrijheid

Druk: 2

62 blz.

G. K. 0. 8 t. d. t. 25 cent. Regter heeft moeite om met zijn groentekar voor zich en zijn gezin het brood te verdienen. De hit wordt oud, en moet door een nieuw paard vervangen worden. Een oude kennis helpt hem daaraan, maar den eersten dag den besten rijdt het beest met kar en al in de gracht en verdrinkt. Regter heeft daardoor een leelijke schadepost te boeken. Medelijdende klanten helpen hem echter, en hij krijgt ook van anderen steun, zoodat alles nog goed terecht komt. Wij kennen Francina al langer dan vandaag. Vlot vertellen kan ze. En gegeven zoowel als strekking zijn goed. Maar de taal is in dit boekje slordig. De stijl moest bovendien ook losser zijn. Neem b.v. blz. 9: "gelukkig hebben we, omdat we wel wisten, dat het in de toekomst noodig zou zijn, ervoor gespaard." Zoo'n tusschenzin zegt die vrouw natuurlijk niet tot haar man. Dat dient niet in een gesprek, maar dat is een toelichting voor de lezers. Bovendien vrij overbodig, omdat vader 't wel

begrijpt. Veel erger is de onnatuurlijkheid en onwaarschijnlijkheid van het gebeuren. Wie begint er aan een doodkalmen man, die om koffie vraagt, een zenuwdrank te geven, omdat een paar uur vroeger het paard van dien man verongelukt is? Welk kind gaat er zoo snikkend tekeer om een dood paard? Wie heeft er in zware dagen van Druk zoo maar een paard en wagen over, dat hij zoo maar even uitleent? En is het op straat "even" collecteeren voor een nieuw paard niet onaannemelijk, en vooral, dat daarbij niemand weigert bij te dragen? Waarlijk, de auteur maakt zich van de psychologie der dingen veel te gemakkelijk af. Het geestelijk gehalte is goed en gezond; echter maken we ook hier de opmerking, dat de uitredding uit nood zich weer veel te veel concentreert om tijdelijke dingen. De plaatjes zijn best. Ook de omslag. We bevelen dit nieuwe boekje in verband met de ingebrachte bezwaren slechts matig aan. G. K. O. 8 z. p. 30 cent. "Om Vrijheid" is een even leerzaam als pakkend verhaal, handelend over den eersten kruistocht. Daaraan neemt ook de lijfeigene Gerolf Borre deel, om voor zichzelf de vrijheid te verwerven en bovendien schatten te veroveren, waarmee hij zijn ouden vader kan vrijkoopen. Door den omgang met den monnik Bernardus leert Gerolf erkennen, dat niet maar zijn vrijheid en het losgeld voor zijn vader (hoe mooi ook!) het doel mogen zijn. Waarlijk Christen zijn en gehoorzaam aan den heiligen Vader en dan: vrij zijn van de zonden en de zondeschild, dat moet hoofddoel wezen! Na ernstig gewond te zijn herstelt Gerolf en helpt Jeruzalem veroveren. Echter zonder den begeerden buit te verkrijgen, om daarmee zijn vader vrij te koopen. Dan gaat hij meer bidden en verlangt dien buit niet meer in de eerste plaats. Ten slotte komt de laatste slag bij Askalon: onverwachts verovert hij een schitterend gewaad. Dit, verkocht, brengt hem toch nog den verlangden buit. Dan gaat hij terug, velen achterlatend onder de dooden, en koopt zijn vader vrij. Om samen zich te verblijden in de hoogere vrijheid in Christus. Deze avonturen worden mooi verteld; in de beschrijving van de verschrikkingen van den oorlog is de auteur prijzenswaardig sober gebleven. Wij hebben voorts, bij alle waardeering, nog de opmerking, dat de schrijver niet iets vertelt van de beteekenis en de gevolgen der kruistochten. Er is in 1212 zelfs een geheel mislukte kinderkrustocht geweest. Hierdoor zou het instructief element zijn versterkt. Welk een verschil tusschen de lijfeigenen van toen, die naar vrijheid dorstten, en de arbeiders van thans, die in de vrijheid zwemmen, en almeer valsche vrijheid najagen. Misschien had ook daarop gewezen kunnen worden. Overigens geeft dit boekje kostelijk aan, met wat moeilijkheden de kruisvaarders hadden te vechten. De illustraties zijn van een vakman. Wij bevelen ook om zijn uitnemend Christelijke strekking, dit boek hartelijk aan; 't is voedzame kost, die het bloed van de jeugdige lezers stalen kan.

Boekbeoordeling van Kinderlectuur voor de Zondagsschool door de Commissiën van "Jachin", 1935

Auteur: H. te Merwe

Titel: Om vrijheid

Druk: 2

62 blz.

Leeftijd 10-14 jaar. Reeds vroeger aanbevolen.

Boekbeoordeling in Kind en Zondag, 1937

Auteur: H. te Merwe
Titel: Om vrijheid
Druk: 3
63 blz.

G.K.C.O. (Cartonnen band). 8 z.p. 30 cent. "Om Vrijheid" is een even leerzaam als pakkend verhaal, handelend over den eersten kruistocht. Daaraan neemt ook de lijfeigene Gerolf Borre deel, om voor zichzelf de vrijheid te verwerven en bovendien schatten te veroveren, waarmee hij zijn ouden vader kan vrijkopen. Door den omgang met den monnik Bernardus leert Gerolf erkennen, dat niet maar zijn vrijheid en het losgeld voor zijn vader (hoe mooi ook !) het doel mogen zijn. Waarlijk Christen zijn en gehoorzaam aan den heiligen Vader en dan: vrij zijn van de zonden en de zondeschuld, dat moet hoofddoel wezen ! Na ernstig gewond te zijn herstelt Gerolf en helpt Jeruzalem veroveren. Echter zonder den begeerden buit te verkrijgen, om daarmee zijn vader vrij te kopen. Dan gaat hij meer bidden en verlangt dien buit niet meer in de eerste plaats. Tenslotte komt de laatste slag bij Askalon: onverwachts verovert hij een schitterend gewaad. Dit, verkocht, brengt hem toch nog den verlangden buit. Dan gaat hij terug, velen achterlatend onder de dooden, en koopt zijn vader vrij. Om samen zich te verblijden in de hoogere vrijheid, in Christus. Deze avonturen worden mooi verteld; in de beschrijving van de verschrikkingen van den oorlog is de auteur prijzenswaardig sober gebleven. Wij hebben voorts, bij alle waardeering, nog de opmerking, dat de schrijver niet iets vertelt van de beteekenis en de gevolgen der kruistochten. Er is in 1212 zelfs een geheel mislukte kinderkrustocht geweest. Hierdoor zou het instructief element zijn versterkt. Welk een verschil tusschen de lijfeigenen van toen, die naar vrijheid dorstten, en de arbeiders van thans, die in de vrijheid zwemmen, en almeer valsche vrijheid najagen. Misschien had ook daarop gewezen kunnen worden. Overigens geeft dit boekje kostelijk aan, met wat moeilijkheden de kruisvaarders hadden te vechten. De illustraties zijn van een vakman. Wij bevelen ook om zijn uitnemend Christelijke strekking dit boek hartelijk aan; 't is voedzame kost, die het bloed van de jeugdige lezers stalen kan.

Boekbeoordeling van Kinderlectuur voor de Zondagsschool door de Commissiën van "Jachin", 1937

Auteur: H. te Merwe
Titel: Om vrijheid
Druk: 3
63 blz.

jongensboek; geschikt voor een leeftijd van $\tilde{A}, \tilde{A} \pm 12-14$ jaar; Kerkgeschiedenis. Korte inhoud: Het gaat over de Kruistochten. Vele lijfeigenen trekken mee, op krachtig aandringen van den Paus, om het Heilige Land te veroveren. Want hun wordt vrijheid in uitzicht gesteld. Ook Gerolf van de Arendshorst. De moeilijkheden en gevaren van den tocht worden levendig beschreven. Maar een monnik spreekt met Gerolf over het doel van den tocht. Hij wijst Gerolf er op, dat de vrijheid, die hij zoekt, wel mooi is, maar dat de hoogste vrijheid is: verlossing van de slavernij der zonde. Tot dit inzicht is Gerolf ook gekomen, wanneer ze weer behouden zijn thuisgekomen van den Kruistocht. Algemeene op- of aanmerkingen: Het is een vlot geschreven, historisch verhaal uit den tijd der Kruistochten. Hoofddoel is het bij den schrijver, te laten zien, dat de verlossing der zonde-slavernij,

de vrijheid in Christus, van de hoogste beteekenis is. Er zit spanning in, zoodat de jongens het graag zullen lezen. Toch een paar kantteekeningen: Al te veel wordt voorgesteld, alsof het grootste deel der legers optrok in het geloof en de rest uit zucht naar vrijheid. Maar de werkelijkheid is: Er waren er, die uit edele motieven meetrokken. De benden gespuis en geboefte waren ontstellend groot. En als de kerk der Middeleeuwen uit het geloof had geleefd, zou de beweging der Kruistochten nimmer geboren zijn. Want dan zou de Kerk verstaan hebben, dat we wel met het zwaard voor een aardsch koninkrijk strijden, maar dat de Kerk overwint in de kracht des geloofs. Conclusie: aanbevolen.

Boekbeoordeling van de Ned. Hervormde Zondagsscholenbond op Geref. Grondslag, 1937

Auteur: H. te Merwe

Titel: Om vrijheid

Druk: 4

64 blz.

Jongens- en meisjesboek; geschikt voor een leeftijd van $\tilde{A}, \tilde{A} \pm 9-16$ jaar; Kerkgeschiedenis. Korte inhoud: Het gaat over de Kruistochten. Vele lijfeigenen trekken mee, op krachtig aandringen van den Paus, om het Heilige Land te veroveren. Want hun wordt vrijheid in het uitzicht gesteld. Ook Gerolf van de Arendshorst. De moeilijkheden en gevaren van den tocht worden levendig beschreven. Maar een monnik spreekt met Gerolf over het doel van den tocht. Hij wijst Gerolf er op, dat de vrijheid, die hij zoekt, wel mooi is, maar dat de hoogste vrijheid is: verlossing van de slavernij der zonde. Tot dit inzicht is Gerolf ook gekomen, wanneer ze weer behouden zijn thuisgekomen van den Kruistocht. Algemeene op- of aanmerkingen: Het is een vlot geschreven, historisch verhaal uit den tijd der Kruistochten. Hoofddoel is het bij den schrijver, te laten zien, dat de verlossing der zonde-slavernij, de vrijheid in Christus, van de hoogste beteekenis. Er zit spanning in, zoodat de jongens het graag zullen lezen. Toch een paar kantteekeningen: Al te veel wordt voorgesteld, alsof het grootste deel der legers optrok in het geloof en de rest uit zucht naar vrijheid. Maar de werkelijkheid is: Er waren er, die uit edele motieven meetrokken. De benden gespuis en geboefte waren ontstellend groot. En als de kerk der Middeleeuwen uit het geloof had geleefd, zou de beweging der Kruistochten nimmer geboren zijn. Want dan zou de Kerk verstaan hebben, dat we wel met het zwaard voor een aardsch koninkrijk strijden, maar dat de Kerk overwint in de kracht des geloofs. Conclusie: aanbevolen.

Boekbeoordeling van de Ned. Hervormde Zondagsscholenbond op Geref. Grondslag, 1939

Auteur: H. te Merwe

Titel: Om vrijheid

Druk: 5

61 blz.

prijs 75 cent; gebonden; ge $\tilde{A}f\tilde{A}^{II}$.; jongens- en meisjesboek, leeftijd tot 12 j. Inhoud: Hollanders, die onder aanvoering van heer Albracht deelnemen aan de eerste kruistocht. Vooral de strijd van Gerolf, die gaat om vrij te worden, buit te behalen en met 't geld daarvan vader vrij te kopen, boeit. De moeilijke, gevaarvolle reis van 5 jaren voor het mooie ideaal: God wil het! Strekking: De deelname

van enkele dezer Hollanders, de achtergrond van hun doen en laten juist getekend. Dan de edele figuur van broeder Bernardus, die afmaant van dit aardse en wijst op God. Conclusie: In korte, sobere, beheerste zinnen geeft ons Te Merwe hier een goed verhaal over de tijd der Kruistochten. De gevechten, gevaren, alles levendig beschreven, zal de jongens en ook de meisjes in spanning houden en wat leren. Eindconclusie: warm aanbevolen.

Boekbeoordeling van de Ned. Hervormde Zondagsscholenbond op Geref. Grondslag, 1950
